

کیس محراب

نورک از ماغفک ناسر افکار مر

لسانیات

قونوشولان و یازیلان تورکجه

یکلرده ، بوستونلرده [۱] تورکجه املا مسئلهسی هتده دوشوندیکیمی یازمیش ایدم . او مقالهده صرفاً ایل یازیلان تورکی ، عربی و فارسی هلهک حروف مذکورده ایل یازیلوب یازلامسی جهتلری تدقیق ایتن ایدم . قونوشولان و یازیلان تورکجه هلهک حروف صائته تلفظده حسن ایدلن . مثلاً « ا ک ک » کلهسی ایسترسه « ا ه ک ک » شکنده ایسترسه « ا ک ک » شکنده یازیلن ، بو ایکی شکاک تلفظده فرق یوقددر . فقط ، حروف صامتده حروف ک و کیفیت بویه دکدر . مخرجلری بر اولان صوامت ایله تشکل ایدن بعض کلهک تلفظی بشته و املاسی بشتهدر . بو حال صمدکل ، طبیی و بناه علیه علیددر . و علمی اولدییی ایچونو کینی دکل و اولماز .

بی ، بو مقاله یازمه اجبار ایدن ساق ، صوک کونلرده غزتهلده کوریلن بعضی املا غرابلیدر . بونلر میانده « غاب » کلهسنک « قاب » شکنده یازلسیدر . « غاب » ی « قاب » شکنده یازانلر بونک سببی صوروبلا ق اولور ایسه ، بعض شهلر طرفدن « غاب » کلهسنک « قاب » شکنده تلفظ ایدلن . بناه علیه تورکجه ی تلفظ ایدلن کبی یازمق لازم کلدن بوجوب وریله چکدر ، بویه جواب ورنلر رسول ایراد ایدمکیم :

— نه ایچون غاب « قاب » صورتنده تلفظ ایدیلوردده ، عینی معنای محافظه اتک تفریطله « لایب » « مایب » « یاب » صورتنده تلفظ ایدیلور ؟

بونک جوایخده بن وریم :

چونکه طاش پاشلاسه ، « غاب » کلهسی « لایب » « مایب » ، « یاب » صورتلرده تلفظ ایدلن . آخیری « قاب » شکنده تلفظ ایدیلر . زیراع ، ق حرفلرک مخرجلری یوقدر . ل ، م ، ی حرفلری ایسه غ ، ق حرفلرله مخرجاً هیچ مناسبتلری یوقدر .

معلومدرکه هلهک تلفظی ، بر عملیه فیزولوژییه تابیدر . بوراسر طبییدر . حرفلرک ، صدا حصوله کتیرمک ایچون یکدکلی اعضا ک تورلری ، بعض کسلرده تام و بعض کسلرده غیرنمادر . غیرتام اولان تورلرک محصوله کتیردکلی صدالر ، مخرجلرندن « آتیش » بر حالده چیقاوونا علیه تلفظ ، « آتیش » بر حالده اولور . بناه علیه « غاب » برنه « قاب » تلفظ ایدلر ، صوت توبل ایدن اعضا لریک بر « آتیش » عاتنه مروض قالاتردر .

بویه بر صوت علی یوزدن ، کلهک تلفظک بوزولسی ، تأمیله غیرطبیی یعنی غیر علیددر . روملرک « هاشا برنه » « هاشا » و تورکجه یوزدیرلرک « کون » برنه « یون » تلفظ ایلری ، بوناچمده « ش » واسانیولمده « ک » بولماسندن ایلری کیلورکه لسان ، بو حرفلرک تلفظنه آتشین دکدر .

آلچمده ch = ح sch = ش در . جنوبی آلمانیده و آوستریا ک بعض برلنده « بن » دیک اولان ایخ = ich کلهسنی « ایش » کبی تلفظ ایدرل . و « ایش » تلفظ ایدکلی ایچون ، عیاً ich کلهسنه بر s علاوه ایتمکله املاسی isch یاغنه قاتلیشان اولدییی ؟

مصرده « ق » حرفی تلفظده ماساقلدر . « قاضی » ، « آشی » کبی تلفظ اولنور . بویه بویه تلفظ ایدیلدی حالده ، کتایشده « قاضی » یازیلر بویکی قاضی کلهک املا لری ده یکشدیرمکی کیسه کلهک خاطرینه کلدی .

یکلرده استنبول غزتهلندن رنده ، « حطه » کلهسنک املاسی اصلییی برنه ، « قبط » و « قیت » شکللری کورد . فی الحقیقه « حطه » کلهسنک « ح » حرفک تلفظی آغیرجه در و دوشیورد . فقط بویه املاسنک ایقا ایدلنه بر مانع تشکیل ایتن . بوا ساسه مینی ، یعنی تلفظ ایدلن حرفلرک اسقاطی ایستیلرک ، شیدیه قدر (ع) ایل یازیلرکده اولان « جامع » کلهسنده ترکیب آره سنده « فاتح جامع » طرزنده یازدیلر غزتهلده کورد .

فرانسجهده enfant کلهسنک نه ایتنده تلفظ ایدلن بر t و homme کلهسنک ایتدشتله تلفظ ایدلن بر li و وارد . شیدیه قدر هیچ بر فرانسزک ، بویکی کلهسی enfant و homme کلهسنک یازمه قیام ایتدیکیمی کورمدم . چونکه اورتده شیمبولوژی (علم اشتقاق) دیلین بر علم واردرک ، وظیفه سی هلهک منشأ و املا لریه اشتغال ایتکدر .

اشتقاق ، لسانلرک منشأ لری آراومه یازدم ایدن بر علم اولدقن بشته ، بضاده تاریخه معاوضی یک یوک اولور . علم السنه قانونلرینه رعایت ایتمکله ، املاسن ، مخرج و سرج ادویه مروض قاتی شلمکسنددر . هلهک املا لری کلهسی کوزل یاخورد کبی بر صورتده یازله دوام ایدیلر ایسه ، اشتقاق ایله اشتقاق ایدلنر غایت غریب و مضطربده قالاتردر . معلومدرکه الزیاده « آتیش » علیهسنه مروض قالاتر کله ، الزیاده مستعمل اولانلر درده « غاب » کلهسی تکلمده یکجوق استعمال و « غیاب » « قیاب » یک آکز استعمال ایدیلر . « غاب » کلهسی کثرت استعمالدن « قیاب » تلفظ ایدیلر ایسه ، « غیاب » و « قیاب » کلهلری کثرت استعمالک استیلا سندن بر درجهیه قدر محفوظدلر . بویه فرقلر قارشینسندن اشتقاق عالی غریب بروضتیه قالاتر ؟

متصوت اولمدییی حالده ، نصرالدین خواجه : اوغلکیزه « ایوب » آدی طاقا یکیز چونکه زمان ایل « ایوب »

بی مجموعه

« اب » اولور ، دییه توصیه ایتن ایدی . نصرالدین خواجه بونک ایل کلهک ، زمانه آتیشدنلری ایا ایتک ایسته مشدر .

خلاصه ، تورکجه ک استنبالی ایچون ، تورکجه املا لری غریب غریب شکلر صواقمه ایلن کلهسی قدر جایبلی ی .

دارالفنون معلملرندن

آرام غلامی

اجتماعیات

بوا اشتراکک اساس تقسیم اعمال . مانیفاتورده ال اعمالی فلاسیک شکیلدر . ایکی شکل ۱۶ نجی عصر دن ۱۸ نجی عصره قدر .

۱ — مختلف شیلر اعمال ایدن اصناف برآتلیده اجتماع ایدر .

بواصولک تبدل (اصناف ماهرلری غائب ایدرک محدود برشیته منحصر قایلر)

۲ — عینی شیئی اعمال ایدن اصناف بر آتلیده ، عینی زمانده یالیشیر (هریری بوتون اشیائی تأمیله ییار)

خارجی شرائط تیجه سی ، عملیلردن هریری بر عملیه ویریلر (بوتون نتیجه مینی دوشدیشی ییار)

بوعددو شیئی ییان عمل بونون بدنی ماکنه تبدل ایدر . مهارت و سرعت حاصل اولور . عینی زمانده دها جوق اشیاء استحصال ایدر . سیمک قواستحصالیه سی ترید ایدر ، بوسرعت و مهارت آلات وادواته تابیدر .

۱) پارچه اووزنده چایشان عمل ، ۲) آلت : مانیفاکتورک هنصرلری ، مارلس مانیفاتورک نه صورتله ایشله دیکنی اوژون اوژادی تحلیل ایتدکن صوکره ، بواصول صنایعک ، انسانلری بر ماکنه ک مختلف آلترلی مزله سته ایتدیردیکنی سوبیلور .

مانیفاتور اصولی ، فردی مساعی طرزئی باشند آگاهی ده یکشدیرر وسی قوتی کوکندن تحریف ایدر .

عملی مولد بر حالده برافیر . تقرطه عائد بر سرعت و چالاکی پیدا ایتدیرده ک ، عضوئیک عمومی انکشافه مانع اولور و سنی بر تکامل حصوله کتیرر .

ذکاء ، معلومات ، انکشاف فکری عملدن غائب اولور و سرمایه دارده طولانیتر . بوتون بوقوتلر عملیه حاکم اولان سرمایه ک خدمتته کیر . بداندده عمل سرمایه داره سی قوتی صانار چونکه استحصال ایچون لازم اولان واسطلن محرومدر .

فقط عمل ، تام بر صنعته ، بر اثری وجوده کتیره جک مختلف عملیلر و واقف اوله جی رده